

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Кафедра таксації лісу та лісового менеджменту

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор ІНІ лісового і садово-паркового
господарства

Роман ВАСИЛИШИН

« 03 »

2024 р.

«СХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри таксації лісу та лісового
менеджменту

Протокол № 11 від «20» травня 2024 р.

Г. в. о. завідувача кафедри

Віктор МИРОНЮК

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Дрони для моніторингу довкілля

Галузь знань _____ 20 – Аграрні науки та продовольство

Спеціальність _____ 205 – Лісове господарство

Освітня програма _____ Лісове господарство

ІНІ _____ лісового і садово-паркового господарства

Розробники: _____ професор, докт. с.-г. наук, проф. Миронюк Віктор Валентинович
(посада, науковий ступінь, вчене звання)

Київ – 2024 р.

Опис навчальної дисципліни Дистанційний моніторинг лісів
(назва)

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Галузь знань	20 – Аграрні науки та продовольство	
Спеціальність	205 – Лісове господарство	
Освітня програма	Лісове господарство	
Освітній ступінь	Бакалавр	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4,0	
Кількість змістових модулів	2	
Форма контролю	Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	4	4
Семестр	7	7
Лекційні заняття	15 год.	4
Практичні, семінарські заняття	15 год.	6
Самостійна робота	90 год.	110
Індивідуальні завдання	–	
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	2 год.	

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни полягає у вивченні теоретичних основ і набутті практичних навичок застосовування дронів для вирішення завдань з моніторингу природних ландшафтів, аналізу та обробки зібраних даних

Завданнями вивчення курсу є:

- розширення наукового світогляду студентів про дрони та їх складові (різновиди БПЛА та їх будова, сенсори).
- ознайомлення і набуття практичних навичок роботи з програмним забезпеченням для виконання пілотованих місій.
- вивчення програмного забезпечення для обробки та аналізу зібраних даних.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:**

- основні поняття про дрони;
- основні компоненти та технічні характеристики дрону;
- призначення й основні функції програмного забезпечення для пілотування;
- різновиди, призначення та технічні характеристики сенсорів для збору даних;
- програмне забезпечення для пілотування та обробки зібраних даних - регламентуючі нормативи використання дронів.

вміти:

- обирати дрони та сенсори у відповідності до поставлених задач;
- формувати задачу та задавати місію для збору даних;
- проводити передполітну перевірку;
- керувати дроном;
- обробляти зібрані дані;
- перевіряти адекватність одержаних результатів.

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин														
	денна форма							заочна форма							
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі						
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14		
Змістовий модуль 1. Дрони та навісне обладнання, регламент використання															
Тема 1. Вступ. Різновиди дронів і цілі їх використання	1	16	2		2		12	50	2					46	
Тема 2. Регламентуючі нормативи використання дронів	2-3	16	2		2		12								
Тема 3. Засоби та способи збору даних	4-6	18	2		2		14								
Разом за змістовим модулем 1		60	6		6		38	50	2	2				46	
Змістовий модуль 2. Збір, обробка та аналіз даних															
Тема 4. Обробка даних	7-9	22	3		3		16	35	1	2				32	
Тема 5. Облік мисливських тварин	10-11	14	2		2		10								
Тема 6. Моніторинг змін в лісових екосистемах	12-13	17	2		2		13	35	1	2				32	
Тема 7. Інвентаризація зелених насаджень	14-15	17	2		2		13								
Разом за змістовим модулем 2	–	70	9		9		52	70	2	4				64	
Усього годин	–	120	15		15		90	120	4	6				110	

3. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Будова дронів та їх компоненти	2
2.	Програмне забезпечення для виконання польотів та задавання місій	2
3.	Керування дроном	2
4.	Обробка даних. Створення ортофотоплану	3
5.	Створення цифрових моделей та 3D моделі об'єкта	2
6.	Обчислення кількості мисливських тварин	2
7.	Вимірювання таксаційних показників зелених насаджень із 3D моделі та цифрової моделі	2
	Разом	15

4. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Перспективи використання дронів у різних секторах	38
2	Роль технологій дронів у виявленні та моніторингу лісових пожеж	26
3	Використання штучного інтелекту в обробці даних, зібраних за допомогою дронів	26
	Разом	90

5. Засоби діагностики результатів навчання

- екзамен;
- модульні тести;
- розрахунково-графічні роботи;
- захист лабораторних робіт.

6. Методи навчання

- словесний метод (лекція, співбесіда);
- практичний метод (лабораторні, практичні заняття);
- наочний метод (метод демонстрацій);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування);
- відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані);
- самостійна робота (виконання завдань);
- індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти.

7. Методи оцінювання

- екзамен;
- модульне тестування;
- оцінювання лабораторно-розрахункових робіт;
- захист лабораторних та практичних робіт.

8. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти. Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна та результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	не зараховано
0-59	незадовільно	

Для визначення рейтингу здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу здобувача вищої освіти з навчальної роботи $R_{\text{нр}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{нр}} + R_{\text{ат}}$.

9. Навчально-методичне забезпечення

– Дрони для моніторингу довкілля [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=3468>.

– Миронюк В. В., Білоус А. М., Дячук П. П., Задорожнюк Р. М., Мацала М. С., Макаревич А. М. Науково-методичні рекомендації щодо використання дистанційних технологій для обліку лісових ресурсів. К.: НУБіП України, 2022. – 30 с.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Дорожинський О. Л., Тукай Р. Фотограмметрія Підручник. Львів: Видавництво Національного університету "Львівська політехніка", 2008. – 332 с.
2. Іванова Л. І., Єгоров О. І. Основи фотограмметрії Навчальний посібник. К.: КНУБА, 2002. –156 с.
3. Купріянич П., Бутенко Є. В. Фотограмметрія та дистанційне зондування: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.// Є.В. Бутенко, І.П. Купріянич.- К.: МВЦ «Медінформ», 2013. – 392 с.
4. Козловський Л. М. Дистанційні методи в геокартуванні: навч. посіб. – Д.: Національний гірничий університет, 2011. – 88 с
5. Кривошеєв А.М., Приходько А.І., Петренко В.М., Сергієнко Р.В. Військова топографія: навч. посіб. – Суми: Видавництво СумДУ, 2010. – 281 с.
6. Kraus K. Photogrammetrie / K. Kraus. – Vienna, 1994. – 380 s.
7. Chamayou, G., & Chamayou, G. Drone theory. 2015. – 272 s.
8. Дистанційне зондування землі // – Режим доступу: <http://spacecenter.gov.ua/dzz>
9. Види аерофотознімання і знімальний процес, основні технічні вимоги до топографічного аерофотознімання // – Режим доступу: http://exam.info/book_96_glava_13_2.1._Vidi_aerofotoznmannja_i_znimalnijj_proces,_osnov_nitekhnichni_vimogi_do_topografichnogo_aerofotoznmannja.html
10. Аерофотознімання (Матеріал з Вікіпедії — вільної енциклопедії) // – Режим доступу: <http://uk.wikipedia.org/wiki/Аерофотознімання>
11. Інструкція по аерофототопографічним роботам // – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0393-98>
12. Drone Mapping Software. (2020). Drone Mapping Software. OpenDroneMap. <https://www.opendronemap.org/>
13. Guimarães, N., Pádua, L., Marques, P., Silva, N., Peres, E., & Sousa, J. J. (2020). Forestry Remote Sensing from Unmanned Aerial Vehicles: A Review Focusing on the Data, Processing and Potentialities. Remote Sensing, 12(6), 1046. <https://doi.org/10.3390/rs12061046>
14. Koh, L. P., & Wich, S. A. (2012). Dawn of Drone Ecology: Low-Cost Autonomous Aerial Vehicles for Conservation. Tropical Conservation Science, 5(2), 121–132. <https://doi.org/10.1177/194008291200500202>
15. Wada, Y. (2017). Case Study of Forest Inventory using Drone for Deforestation and Forest Degradation Monitoring. Journal of the Japan Society of Photogrammetry and Remote Sensing, 56(5), 191–195. <https://doi.org/10.4287/jsprs.56.191>